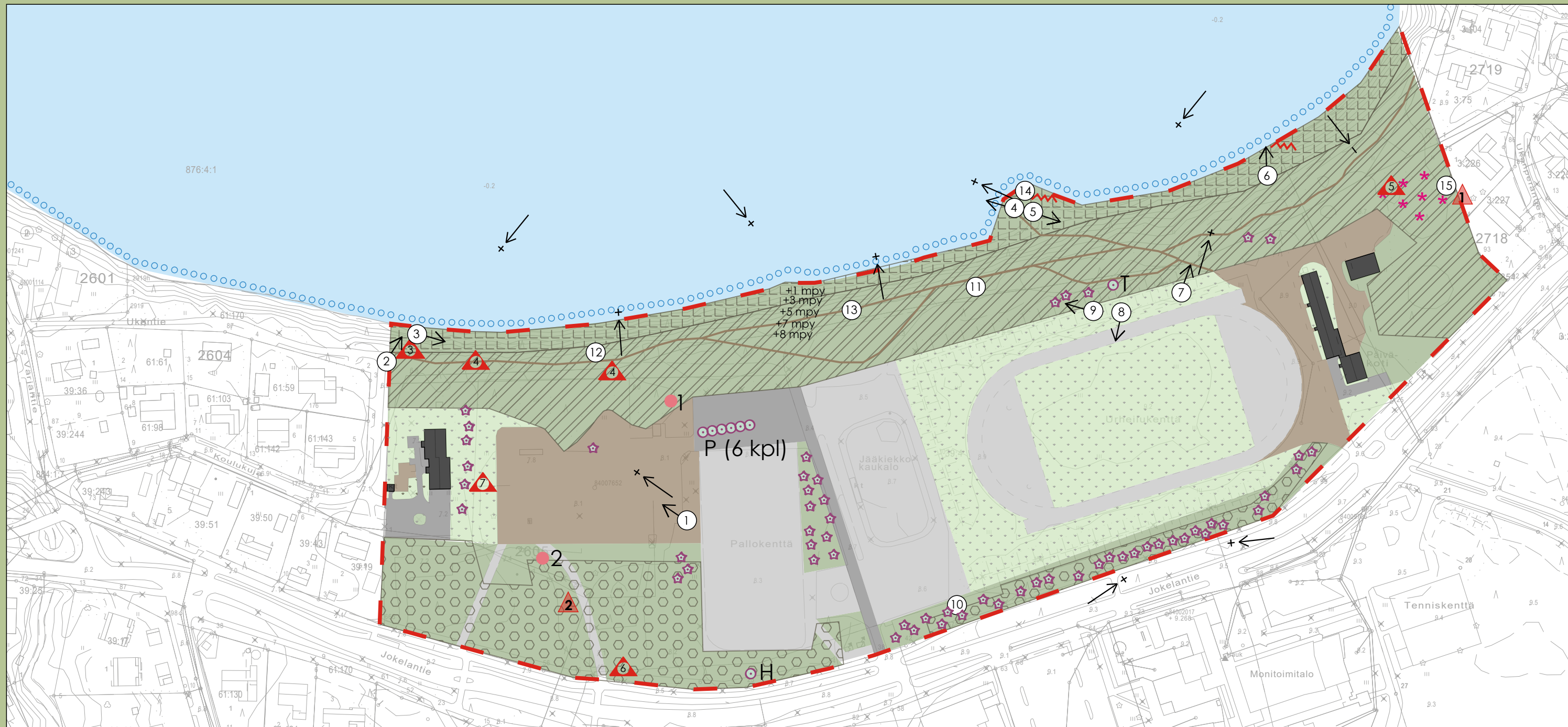

SELITTEET

— Selvitysalueen raja Joki Rakennus Polku +1 mpy Korkeus merenpinnasta ← (5) Valokuvan ottopaikka ja -suunta ● Ympäristörakenne 1 jatulintarha 2 betonirakenne	MAISEMATILA Avoin viheralue Puoliavoin viheralue PINTAMATERIAALIT Sora Asfaltti Kivituhka Nurmialue	LUONTOTYYPI JA -LAJIT Kangasmetsä (mänty, puolukka) Puistometsä (mänty, metsälauha) Rantatörmä, hiekkaa, kivikoranta (kangasmetsä, mänty, lehtipuu, puolukka) ARVOKOhteet / MAISEMAN VAHVUUDET Merkittävä yksittäispuu tai puuryhmä ☆ mänty ○ H haapa ○ T tuomi ○ P pylväshaapa + ← Miellyttävä näkymä	ONGELMA-ALUEET / MAISEMAN HEIKKOUDET → — Epämiellyttävä näkymä Maan eroosiota * Epäsiisti alue 1 Vieraslajiesiintymä / puutarhakarkulainen 1. pilvikirsikka 2. viitapihlaja-angervo 3 Karkulaisia / viljelyjäänteitä 3. taikinamarja 4. sinikuusama 5. suomenröyhytatar 6. herttavuorenkilpi 7. mökinpajuangervo
---	---	---	---

AALLOKAS

natans oy
Luonto
inventoinnit

Plana
OSA A-INSINÖÖREJÄ
31.10.2023

Ilmakuva 1947

Ilmakuva 1958

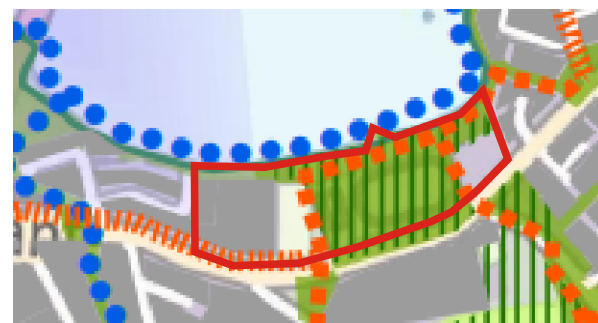
Ilmakuva 1999

Ilmakuva 2009

Ilmakuva 2015

Ilmakuva 2020

VILMO, Viheralueverkosto, kartta 3.1. Viheryhteyden tarve rakennetulla alueella kulkee lännestä selvitysalueen eteläosassa (oranssi pystyviivitus) ja yhtyy virkistysyhteystarpeeseen viheralueella (oranssi katkoviiva).

VILMO, luonnon ja maiseman suositukset maankäytölle, kartta 3.5. Punainen pystyraiditus koskee kehitettävää viheralueverkoston osaa. Urheilukentän ympäri kulkeva vihreä katkoviiva on viheryhteys.

MAISEMAN HISTORIA

Selvitysalue on ollut maa- ja metsätalouden sekä puun uiton käytössä 1950-luvulle asti. Sillan ja koulun rakentamisen jälkeen alueelle on rakentunut asutusta ja sen myötä mm. urheilukenttä. Alueella ominaista puustoa on säilynyt vuosikymmenien ajan myös asutuksen laajetessa.

MAISEMAN NYKYTILA

Selvitysalueen pinta-ala on noin 10 ha. Se on nykytilassa erinomaista virkistysympäristöä. Urheilualue ja Kiiminkijokivarren polut muodostavat virkistyskäyttöä tukevan kokonaisuuden. Urheilualueella on eri harrastajia palvelevia toimintoja, kuten nurmikenttä juoksuratoineen, jääkiekkokaukalo ja skeittialue. Talvella urheilukentältä lähtee hiihtolatu Kiiminkijoelle. Selvitysalueen itälaidalla olevat rakennukset toimivat oletetusti ainakin osin urheilukentän varastotiloina. Rakennusten vieressä tontilla on varastoituna tavaraa, joka heikentää maisemaa rantapolun suuntaan. Urheilualue on pääasiassa avointa nurmipintaista kenttää.

Alueella on paljon näyttäviä yksittäispuita ja puuryhmiä. Rannassa risteilevältä polulta, urheilukentältä ja puretun koulun piha-alueelta avautuu kauniita näkymiä Kiiminkijoelle. Kasvillisuus on monipuolista ja muodostaa vaihtelevia, mielenkiintoisia tiloja alueelle.

Joen rannan puusto on vanhaa, noin 100-vuotiasta. Muutamia yhtä vanhoja puita on myös Jokelantien varressa, puretun koulun kohdalla.

Kuva 1. Puretun koulun aluetta reunustavat vanhat männyt. Paikalta avautuu jokimaisema puuston takana.

Kuvat 2 ja 3. Jyrkkä rantatörmä ja sinne rakennetut portaat.

Kuvat 4 ja 5. Suojaisa hiekkaranta kauniilla jokinäkymällä. Rannalle johtavaa polkua on sadevesi kuluttanut.

Kuva 6. Eroosion kuluttamaa rantatörmää.

Kuva 7. Kaunis näkymä joelle.

Kuva 8. Näkymä kentän yli aluetta rajaavaan puustoon.

Kuva 9. Vanhoja mäntyjä urheilukentän pohjoispuolella.

Kuva 10. Jokelantien reuna: mäntyjä, nurmikkoa ja metsälauhaa

Kuva 11. Kulunutta kuivahkoa kangasta

Kuva 12. Aivan alueen länsipäässä kuivahko kangasmetsä muuttuu ruohoiseksi sekametsäksi.

Kuva 13. Alueella on vain muutama lahopuu.

Kuva 14. Rannassa on niukasti kasvillisuutta, mm. vesisaraa, ruokohelpeä, myrkykeisoa, rantakukkaa ja ranta-alpea.

Kuva 15. Pilvikirsikka on tulevaisuuden vieraslaji. Tässä se oli hypähtänyt tontilta metsän puolelle.

KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT

Selvityksen on tehnyt Natans Oy. Selvitysalue on nykyään pääasiassa urheilutoimintojen aluetta. Ydinosa on se on kasvittomia, nurmikkaisia tai matalaniittyisiä pallokenttiä, joilla on tavanomaista ruderaattilajistoa. Lajisto on niukkaa. Pohjoisessa alue rajautuu Kiiminkijoen rantatörmään. Koko alue on pinta- ja pohjamaaperältään hiekkaa. Törmä on kasvittunut, mutta kahdessa kohtaa on lievää sortumaa. Eroosiovaara on olemassa. Alueen puusto valtaosin iältään 56-168-vuotiaista, urheilualueiden ympärillä on nuorempaa puustoa, iältään 11-45 vuotta.

Kuivahko kangasmetsä on alueen luonnollinen luontotyyppi. Mänty on pääpuulaji, puolukka pääasiallinen varpu ja seinäsammal tyypillinen sammal, mutta varvikossa on myös variksenmarjaa ja niukasti kanervaa, jäkälät puuttuvat. Rantatasanteella on lukuisia polkuja, jotka ovat kuluneet kasvittomiksi. Alueen länsipäässä metsä on kulttuurivaikutteisempaa: runsaasti pihlajan taimia, punaherukkaa, heiniä, ruohoja ja lehtipuita (kuva 12). Rantatörmä on periaatteessa samaa kuivahkon kankaan luontotyyppiä, mutta nuoria lehtipuita on runsaammin. Lahopuuta on niukasti.

Kivikkorannan kasvillisuutta on hyvin kapealla vyöhykkeellä. Törmää on ilmeisesti kivetty eroosion estämiseksi. Ranta on äkkisyvä. Rannassa on myös harmaaleppää, hieskoivua, kiiltopajua ja tuomea. Kivikkorannan kasvillisuus on tavanomaista: mm. vesisaraa ja ruokohelpiä, rantakukkaa, ranta-alpia ja myrkykeisoa.

Jokelantien varren metsää voi kutsua **puistometsäksi**. Varvut lähes puuttuvat, samoin sammat. Niiden tilalla on heiniä, mm. metsälauhaa, ja vaatimattomia ruohoja. Puusto on varttunut männikköä.

Uhanalaisia tai paikallisesti merkittäviä kasveja alueella ei ole. Alueen itäreunaan on ilmeisesti tuotu puutarhajätettä. Suomenröyhytarta on melko laaja kasvusto. Se leviää paikasta toiseen pääasiassa maan mukana. Lähitöillä on myös muutama pihasta karannut pilvikirsikka, joka tulee tulevaisuudessa yleistymään vieraslajina. Se on juurivesallinen, mutta leviää myös siemenestä. Se on täysin sopeutunut Suomen ilmastoon. Pilvikirsikka on pioneerilaji, joten se leviää maankäytön vanavedessä.

LINNUSTO JA MUU ELÄIMISTÖ

Selvityksen on tehnyt Aallokas Oy. Alueelta tutkittiin pesimä- ja muuttolinnusto kahden käyntikerran kartoituslaskennalla, samalla havainnoitiin viitasammakoita. Lepakoiden esiintymistä tutkittiin kolmena yönä.

Linnustoselvityksen menetelmänä sovellettiin pesivän maalinnuston kartoituslaskentaa. Selvitysalueella tehtiin kahden käyntikerran kartoituslaskenta (13.5.2023 klo 5:43-6:07 ja 7.6.2023 klo 1:17-1:44 ja 3:51-4:15). Molemmat laskennat tehtiin heikkotuulisella ja poutaisella säällä. Kartoitus tehtiin siten, että mikään maaston kohta ei jäänyt 50 metriä kauemmas kuljetusta reitistä. Kulkureitit ovat tallennettuna Suomen lajitietokeskuksessa. Molemmilla laskentakeroilla laskettiin ja merkittiin ylös kaikki havaitut linnut ja muut selkärangaiset eläimet. Laulava lintu tulkittiin alueella pesiväksi, mikäli se pääsääntöisesti lauloi selvitysalueen sisäpuolella. Tulosten raportoinnissa ei ole huomioitu yli lentäneitä eikä alueen ulkopuolella olleita lintuja.

Tulostaulukossa pesimälinnuista käytettävä yksikkö on lintupari. Pari voi tarkoittaa myös havaintoa yksittäisestä koiraasta tai naaraasta, sillä laskennassa harvoin havaitaan parin molempia yksilöitä samanaikaisesti. Lajien uhanalaisuustarkastelussa käytettiin uusinta uhanalaisuusluokitusta. Havainnot uhanalaisista ja silmälläpidettävistä lajeista tallennettiin Suomen Lajitietokeskukseen.

Alueella pesii sekä metsien että pihamaiden ja avomaiden lintuja. Pesiviksi tulkittuja lintuja laskettiin yhteensä 22 paria (222 paria / km²) ja lintulajeja 15. Linnuston tiheys on taajama-alueelle tavanomainen. Lajit ja parimäärät on esitetty taulukossa 1. Runsain pesimälaji on Suomen yleisin lintu peippo, joita pesii 5 paria. Seuraavaksi runsain on räkättirastas, joita löytyi 4 paria. Muita lajeja havaittiin vain yksittäiset parit. Havaituista lajeista viherpeippo on erittäin uhanalainen ja västäräkki on silmälläpidettäviä laji. Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien havaintopaikat on esitetty kartalla (Maankäytön suositukset). Kartan pisteet kuvaavat havaintoja saman reviirin (parin) linnuista eri paikoissa. Muista lajeista rantasipi on maininnan arvoinen. Se ruokailee Kiiminkijoella, mutta näyttää löytäneen sopivan pesimäpaikan rantametsiköstä.

Käytetyllä kahden käyntikerran kartoituslaskennalla ei löydetä kaikkia pesiviä ja pesintää yrittäneitä lintupareja, ja toisaalta joitakin lyhytaikaisesti vierailleita lintuyksilöitä saatetaan tulkita pesiviksi. Tässä selvityksessä molemmilla laskentakeroilla havaittiin pääosin samat linnut, joten laskentatulos antaa hyvän kuvan alueen linnustosta. Pesimälinnuston tarkan parimäärän selvittämiseksi tarvittaisiin 5-6 laskentakertaa pesimäkauden aikana.

Muuttolintuja havainnoitiin vuonna 2023 keuhällä 5 päivänä ja syksyllä 8 päivänä. Havainnointiajat ja havaitut levähtävät tai ruokailevat linnut on esitetty taulukoissa 2 ja 3. Aineistoa täydennettiin muutamilla edellisten vuosien havainnoilla, jotka tarkastellaan erikseen. Kevätmuutolla ei havaittu merkittäviä määriä levähtäviä lintuja. Syysmuutolla havaittiin yhteensä 11 lintulajia. Nurmikentällä ruokailli säännöllisesti västäräkkejä sekä yhtenä päivänä pieni parvi peippoja. Muita lajeja havaittiin yksittäisiä yksilöitä.

Aiempien vuosien mainittavat syysmuuttohavainnot urheilukentältä ovat 5 hemppoa 16.8.2020, 6 keltävästäräkkiä 6.8. 2022 ja 15 järripeippoja 3.9.2022. Havaintojen perusteella urheilualueen nurmikäntällä on vähäistä paikallista merkitystä varpuslintujen syysmuutonaikaisena ruokailualueena.

Viitasammakoille sopivia kosteikoita etsittiin ensimmäisellä laskentakerralla 13.5. aamuyöstä. Mahdollisia viitasammakon lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei ole tarkastellulla alueella.

Lepakoita etsittiin 7.6.2023 klo 1:17-1:44, 25.7. klo 1.10-1:35 ja 2:37-3:00 sekä 12.8. klo 2:02-2:32 ja 3:42-4:06 kulkemalla selvitysalue ympäri ympäristöä tarkkaillen ja käyttäen Dodotronic Ultramic 384K BLE ultraäänimikrofonia lepakoiden kaikuluotausänten kuunteluun. Lepakoita ei havaittu selvitysalueen sisäpuolella. Yksi pohjanlepakko lensi Kiiminkijoella 12.8. klo 2:20.

Muista eläimistä havaittiin rusakko linnuston syysmuuttoseurannan yhteydessä.

Taulukko 1. Alueella havaitut pesimälajit, niiden uhanalaisuudet ja parimäärät. NT=silmälläpidettävä, EN=erittäin uhanalainen

Laji (uhanalaisuus)	Parimäärä
Rantasipi	1
Västäräkki (NT)	1
Punarinta	1
Räkättirastas	4
Laulurastas	1
Hernekerffu	1
Pajulinu	1
Harmaasieppo	1
Siniliainen	1
Talitiainen	1
Varis	1
Peippo	5
Viherpeippo (EN)	1
Tikli	1
Vihervarpunen	1

Taulukko 2. Alueella havaitut kevätmuutolla levähtävät linnut ja havainnointiajat. NT=silmälläpidettävä, VU=vaarantunut, EN=erittäin uhanalainen

Päivämäärä (2023)	22.4.	3.5.	13.5.	22.5.	25.5.
Havainnointiaika	16:20-16:30	16:57-17:03	5:43-6:07	10:41-10:53	17:09-18:15
Laji (uhanalaisuus)					
Meriharakka			1		
Haarapääsky (VU)					1
Räystäspääsky (EN)					3
Västäräkki (NT)	1	1			
Räkättirastas	1				
Laulurastas		1			

Taulukko 3. Alueella havaitut syysmuutolla levähtävät linnut ja havainnointiajat. NT=silmälläpidettävä, VU=vaarantunut, EN=erittäin uhanalainen, RT=alueellisesti uhanalainen

Päivämäärä (2023)	27.7.	12.8.	2.9.	3.9.	5.9.	15.9.	23.9.	7.10.
Havainnointiaika	16:50-18:10	3:42-4:06	18:48-20:11	15:24-18:15	8:56-9:06	15:30-15:41	18:43-18:53	16:15-16:22
Laji (uhanalaisuus)								
Tervapääsky (EN)	1							
Käpytikka						2		
Haarapääsky (VU)	1							
Räystäspääsky (EN)	1							
Niittykirvinen (RT)					1	1		
Västäräkki (NT)			16	4	3	13	1	
Räkättirastas						4		
Punakylkirastas		2						
Talitiainen						2		3
Naakka						4		
Peippo					1	13		

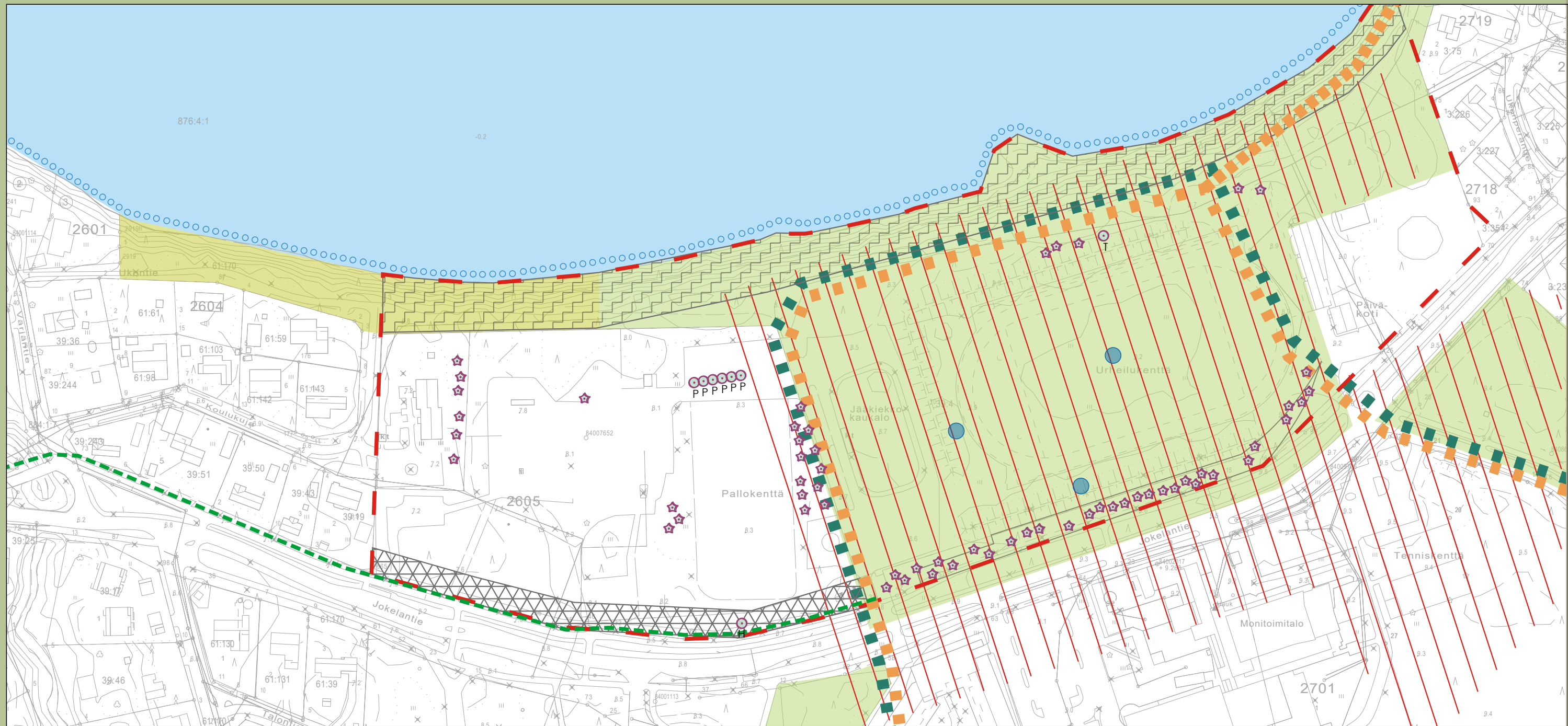
MAANKÄYTÖN SUOSITUKSET

Vanhat, kookkaat puut suositellaan säilytettävän maisemapuina. Rannassa puiden juuristo sitoo eroosioaltista maata, minkä vuoksi puusto on suositeltavaa säilyttää rantatörmällä. Maisemien avausta ajatellen matalampaan kasvillisuuteen voi tehdä aukkoja. Rantavyöhykkeen puusto on mahdollista havaita myös joen vastarannalta, joten puusto muodostaa maisemallista arvoa laajemmalle alueelle, myös selvitysalueen rantavyöhykkeellä risteilevälle nykyisellään virkistyskäytössä toimivalle polulle. Jokelantien tienvarsi- ja puusto suositellaan säilytettäväksi osana katuviirreä. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida Kiiminkijoen Natura-alueen sijoittuminen selvitysalueen reunalle.

Uhanalaisista lajeista viherpeippo voi pesiä monenlaisissa ympäristöissä, eikä sitä tarvitse erikseen huomioida. Silmälläpidettäväksi luokiteltava västäräkki ruokailee nurmialueilla. Urheilualueen nurmikäntä toimii sekä västäräkkien pesimäaikaisena että muutonaikaisena ruokailuympäristönä. Luonnontilainen Kiiminkijoen ranta suositellaan säilytettävän linnuille pesimäympäristönä. Puuston ja nurmikäntän säilyttäminen tukevat sekä pesimä- että muuttoaikaisen linnuston monimuotoisuutta.

Alueella ei ole uhanalaisia luontotyyppisiä eikä uhanalaisia kasvilajeja. Alue ei sovellu potentiaalisesti liito-oravahabitaatiksi, eikä alueella esiinny lepakoita tai viitasammakoita.

SELITTEET

— Selvitysalueen raja

VIHERALUEVERKOSTON OSANA SÄILYTETTÄVÄ ALUE

- Kehitettävä tärkeä viheralueverkoston osa (VILMO)
- Vesistö ekologisena yhteytenä (VILMO)
- Natura-alue, vesistö, Kiiminkijoki (VILMO)
- Viheryhteys (VILMO)
- Viheryhteyden tarve rakennetulla alueella (VILMO)
- Virkistysyhteyden tarve viheralueella (VILMO)
- Virkistysalue (VILMO)
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue (VILMO)

RAKENTAMISELLE RAJOITUKSIA

Merkittävä yksittäispuu tai puuryhmä

- mänty
- H haapa
- T tuomi
- P pylväshaapa

Maisemakuvallisesti merkittävä kadunvarsipuusto

Eroosioherkkä rantatörmä, jossa maisemallisesti merkittävää rantapuustoa

Silmälläpidettävän lintulajin havaintopaikka

- västäräkki (NT)

AALLOKAS

natans oy
luonto
inventoinnit

Plaana
OSA A-INSINÖÖREJÄ
31.10.2023